

HUVUD

Att bestämma trädets höjd och ålder och olika sträckor i naturen

Tidsåtgång ca 1 timme, kan utföras året om

Förberedelser: kontrollmät (höjd, ålder och sträckor) några träd på förhand. Sträckan kan också uppskattas från karta. Fråga hjälp t.ex. av lokala Skogsvårdsföreningen eller reviret. Träden behöver inte vara högre än ca 10 m, ju högre träd desto svårare blir uppgiften. Man kan alltså göra uppgiften svårare om man så vill.

Material: Måttband

Trädets höjd

Käppmetoden är en relativt säker metod att mäta trädets höjd med. Sök reda på en rak käpp. Håll i käppen på så att armen och käppen är lika långa. Om du försiktigt sätter käppens ända mot ansiktet får du rätt längd. Gå bakåt så långt att din hand där du håller i käppen sammanfaller med trädets fot och käppens övre ända med trädtoppen. Stega därefter upp avståndet från den plats du befinner dig på till trädets fot – avståndet är trädets höjd.

För en nybörjare är det värt att lägga på minnet att tallen och björken sällan blir 30 meter hög i södra Finland. Endast granen kan i undantagsfall bli 40 meter.

Låt deltagarna öva att mäta höjden på olika träd med käppmetoden.

Fakta: Trädets exakta höjd mäts med instrument som heter hypsometer.

Trädets ålder

Lättast går det att bestämma åldern på unga tallar. Tallen gör enbart ett kvistvarv per år och därför är kvistvarvens antal det samma som trädets ålder. På äldre tallar har de lägre kvistarna fallit bort genom naturlig kvistrensning. På dem måste du därför uppskatta det antal år som trädet har behövt för att nå upp till den höjd där kvistvarven börjar. Ju längre norrut du befinner dig och ju sämre växtplatsen är desto långsammare växer tallen och de

andra trädslagen. Du har inte nytta av kvistvarven på något annat trädslag än tall. Då du ska bestämma åldern lönar det sig att utnyttja stubbar som finns i närheten och räkna årsringarna på dem.

Låt deltagarna räkna trädets ålder från en färsk stubbe. Låt dem söka fram årsringen för det år då de är födda. Om ni är i en tallskog med unga tallar kan ni räkna åldern på en tallskog utgående från grenvarv.

Fakta: Den exakta åldern på ett träd får man med en tillväxtborr, utifrån dess borrhål kan man räkna "växtvarven" d.v.s. årsringarna.

Sträckor

För att öva sin steglängd (bra att veta det då man t.ex. stegar höjden till träd) kan man göra övningar att stega sträckor. Låt deltagarna mäta längden på sitt eget steg med måttband. Efter det får de stega från punkt A till B och uppskatta längden på sträckan. Kontrollmät med måttband, eller från karta om sträckan är lång.